

**КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА ЯВОРІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
«ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КУ ЯМР «ЦПРПП»

Фірчук О.М.
17.03.2026 ФІРЧУК О.М.

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у
другому циклі базової середньої освіти
(базове предметне навчання)**

**«Урок мистецтва в Новій українській школі: простір творчості та
самовираження учнів»**

Яворів – 2026

Розробник: комунальна установа Яворівської міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Львівської області (Дроф'як Н. М., консультант комунальної установи Яворівської міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників»).

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (Наказ МОН України від 12.10.2022 № 904).

Термін дії програми: з 2026 до 2030 року.

Рецензенти:

Наталія АНТОНІК – учитель-методист Ліцею № 4 імені Лесі Українки Дрогобицької міської ради Львівської області;

Леся ЗДЕБСЬКА – учитель-методист Яворівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №2, т. в. о. директора Яворівського районного літературно-меморіального музею-садиби Осипа Маковця.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

Актуальність створення програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «Урок мистецтва в Новій українській школі: простір творчості та самовираження учнів» зумовлена сучасними викликами освіти та суспільства, упровадженням Концепції Нової української школи та орієнтацією освітнього процесу на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Сучасна школа покликана створювати умови для всебічного розвитку особистості, розкриття творчого потенціалу здобувачів освіти, формування їхньої культурної компетентності, емоційної чутливості, здатності до самовираження та креативного мислення. У цьому контексті уроки мистецтва відіграють важливу роль, оскільки сприяють розвитку естетичного сприйняття, художнього мислення, емоційного інтелекту та формуванню ціннісного ставлення до культурної спадщини.

Особливої актуальності набуває переосмислення ролі уроку мистецтва як освітнього простору, у якому поєднуються творчість, міжпредметні зв'язки, діяльнісний підхід і сучасні педагогічні технології. Урок мистецтва в умовах Нової української школи має стати середовищем активної творчої діяльності учнів, розвитку їхньої уяви, художніх здібностей, емоційного досвіду та можливостей самовираження. Водночас педагогічні працівники потребують удосконалення професійних компетентностей щодо використання сучасних методів і форм навчання, інтерактивних і творчих технологій, організації діяльнісного та компетентісно орієнтованого освітнього процесу, що відповідає потребам та інтересам сучасних учнів.

Реалізація програми сприятиме розвитку професійної компетентності вчителів мистецтва, розширенню їхнього методичного інструментарію, упровадженню сучасних педагогічних підходів до організації уроку мистецтва, а також підвищенню якості мистецької освіти в умовах Нової української школи. Програма орієнтована на створення умов для ефективного використання творчих методик навчання, розвитку креативного потенціалу учнів та формування їхньої здатності до художнього самовираження.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 16 годин (0,53 кредиту ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма передбачає підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які здійснюють освітній процес у базовій середній школі та відповідають за проведення уроків мистецтва. Теоретична частина реалізується через лекційні заняття з використанням презентацій, відеоматеріалів та інтерактивних пояснень, що дозволяє слухачам засвоювати основні концепції та підходи сучасної мистецької освіти.

Практичний компонент включає проведення тренінгів, практикумів, групових дискусій, аналіз кейсів та виконання творчих завдань, що дає змогу педагогам відпрацювати отримані знання і методичні прийоми у безпосередній освітній діяльності. Навчальні заняття можуть організовуватися в дистанційному форматі з використанням відеозв'язку, забезпечуючи активну участь кожного слухача, спільне опрацювання практичних завдань та обмін педагогічним досвідом.

Засвоєння змісту програми забезпечується поєднанням різних форм навчальної діяльності — від теоретичних занять до практичних вправ, що дає можливість одразу апробувати отримані знання та методичні інструменти на уроках мистецтва. Самостійна робота слухачів передбачає пошук, аналіз та опрацювання додаткових навчальних матеріалів відповідно до визначених завдань. Тривалість навчання формується з урахуванням потреб цільової аудиторії та може здійснюватися у форматі інтенсивного короткострокового курсу (1–2 тижні) або розширеного навчання загальною тривалістю до чотирьох тижнів.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток і вдосконалення професійних компетентностей учителів мистецтва для організації уроків як середовища активної творчості та самовираження учнів, застосування сучасних методик і інтерактивних технологій, формування художніх умінь, креативного мислення та емоційної чутливості здобувачів освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розвивати вміння створювати на уроках мистецтва середовище для творчої діяльності, самовираження та розвитку креативного потенціалу учнів;
- опанувати сучасні педагогічні підходи, інтерактивні та діяльнісно орієнтовані методики викладання мистецтва;
- формувати навички використання міжпредметних зв'язків для поглиблення художніх компетентностей учнів;
- інтегрувати цифрові, мультимедійні та практичні ресурси для розвитку художніх умінь та самовираження здобувачів освіти;
- вдосконалювати організаційні та методичні підходи до проведення уроків мистецтва з акцентом на розвиток емоційної чутливості та художнього сприйняття.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН України від 29.08.2024 № 1225):

A2. Предметно-методична, через здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, формувати

і розвивати в учнів ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти.

A3. Інформаційно-цифрова, через здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Г3. Оцінювально-аналітичної – здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

D1. Здатності до навчання впродовж життя, через здійснення власного професійного розвитку, інноваційної діяльності; отримання та надання підтримки колегам у їхньому професійному розвитку.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі курсів підвищення кваліфікації оволодіють теоретичними знаннями та вдосконалять навички, уміння щодо:

- розуміння сутності сучасних підходів до навчання в Новій українській школі та їх використання в організації уроків мистецтва;
- застосування діяльнісних, інтерактивних і творчих методів навчання для розвитку мистецьких здібностей і самовираження учнів;
- проектування та моделювання уроків мистецтва як простору творчої діяльності, співпраці й активної участі здобувачів освіти;
- застосування сучасних підходів до оцінювання результатів навчання, розвитку самооцінювання та взаємооцінювання у процесі творчої діяльності учнів.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: система та критерії оцінювання спрямовані на визначення рівня опанування слухачами змісту програми, сформованості професійних знань і практичних умінь щодо застосування сучасних педагогічних підходів до організації уроку мистецтва. Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюється за накопичувальною бальною системою (максимум — 100 балів), що передбачає оцінювання як процесу навчання, так і підсумкового результату. Загальна кількість балів формується за такими видами діяльності: участь у навчальних заняттях та активність — до 20 балів, виконання практичних завдань — до 50 балів, самостійна робота — до 10 балів, підсумкове тестування — до 20 балів (10 запитань по 2 бали, прохідний рівень — 75%). Оцінювання здійснюється за критеріями відповідності змісту, практичної спрямованості, креативності, самостійності та здатності до рефлексії. Сертифікат про підвищення кваліфікації отримують слухачі, які набрали не менше 75 балів, виконали всі обов'язкові види діяльності, передбачені програмою, та були присутні не менше ніж на 75% навчальних занять.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість: 523,38 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено лекційні заняття з використанням інтерактивних методів навчання, мультимедійних презентацій, прикладів педагогічної практики та інструментів візуалізації навчального матеріалу.

Особливістю практичних занять є виконання творчих і методичних вправ, моделювання фрагментів уроків мистецтва, аналіз педагогічних ситуацій, обговорення ефективних методів організації мистецької діяльності учнів, використання інтерактивних методів навчання та елементів проєктної роботи, що сприяє розвитку практичних навичок та критичного мислення слухачів.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчально-методичних матеріалів, аналіз сучасних підходів до організації уроку мистецтва, розроблення компетентісно орієнтованих завдань, добір творчих методів і форм роботи, спрямованих на розвиток творчого потенціалу та самовираження учнів.

Підсумковими заходами будуть тестування та рефлексивне оцінювання результатів навчання, що забезпечить комплексну перевірку засвоєння матеріалу, систематизацію знань і оцінку практичних умінь слухачів.

Зміст програми складається з 2 модулів та 6 взаємопов'язаних тем. Після завершення навчання слухачі складатимуть підсумковий тест із 10 запитань. Загальна кількість балів, яку отримують учасники, становить 20 балів, прохідний бал — 15 балів (75%). Слухачі, які успішно опанують програму та складуть підсумковий тест, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації.

Загальний обсяг Програми становить 16 годин, з них: 4 год — лекційні заняття, 8 год — практична робота, 3 год — самостійна робота, 1 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Сучасні підходи до організації освітнього процесу					
Тема 1.1. Підхід як стратегія навчання. Характеристика компетентісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів.	1		1		2
Тема 1.2. STEM-орієнтований підхід у сучасному освітньому процесі: інтеграція та реалізація в	1	1			2

умовах очного, дистанційного і змішаного навчання.					
Тема 1.3. Зміна освітніх пріоритетів у сучасній школі: від накопичення знань до формування життєвих компетентностей та активної ролі учня в освітньому процесі.		2			2
Разом за модулем	2	3	1		6
МОДУЛЬ 2. Сучасні освітні технології та інструменти навчання					
Тема 2.1. Проблемне та проєктне навчання: сутність, особливості реалізації та планування навчального проєкту.	1	2	1		4
Тема 2.2. Кооперативне навчання: методи організації групової роботи, умови ефективної співпраці та оцінювання групової діяльності учнів.	1	2			3
Тема 2.3. Глибинне навчання як основа розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості учнів. Компетентісно орієнтовані завдання і рефлексія навчальної діяльності.		1	1		2
Разом за модулем	2	5	2		9
Підсумкові заходи				1	1
Усього	4	8	3	1	16

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Сучасні підходи до організації освітнього процесу

Тема 1.1. Підхід як стратегія навчання. Характеристика компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів.

Підхід як стратегія організації освітнього процесу. Розуміння педагогічного підходу як концептуальної основи планування та реалізації навчальної діяльності. Його роль у визначенні змісту навчання, доборі методів, форм і засобів навчання, а також у формуванні ключових і предметних компетентностей учнів.

Характеристика основних педагогічних підходів у сучасній освіті: компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного. Їхні сутнісні особливості та можливості застосування в організації освітнього процесу.

Практичне значення підходів у плануванні навчальних занять і створенні освітнього середовища, що сприяє активній діяльності учнів та реалізації ідей Концепції Нової української школи.

Тема 1.2. STEM-орієнтований підхід у сучасному освітньому процесі: інтеграція та реалізація в умовах очного, дистанційного і змішаного навчання.

STEM-орієнтований підхід в освітньому процесі як основа інтеграції природничих наук, технологій, інженерії та математики для розвитку дослідницьких умінь, творчого мислення та практичних навичок учнів. Значення STEM-підходу у формуванні здатності застосовувати знання у реальних життєвих ситуаціях, розв'язувати проблемні завдання та працювати в команді.

Інтеграція STEM-підходу в організації навчальної діяльності: поєднання змісту різних освітніх галузей, використання міжпредметних зв'язків, дослідницьких і проєктних завдань, практико-орієнтованих методів навчання.

Особливості реалізації STEM-підходу в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання: використання цифрових інструментів, онлайн-ресурсів, інтерактивних платформ і віртуальних лабораторій для підтримки активної пізнавальної діяльності учнів.

Тема 1.3. Зміна освітніх пріоритетів у сучасній школі: від накопичення знань до формування життєвих компетентностей та активної ролі учня в освітньому процесі.

Зміна освітніх пріоритетів у сучасній школі як перехід від знаннєвої моделі навчання до формування життєвих компетентностей учнів. Значення компетентнісного підходу у розвитку здатності застосовувати знання, уміння та

навички у різних життєвих ситуаціях, приймати відповідальні рішення та ефективно взаємодіяти з іншими.

Активна роль учня в освітньому процесі як одного з ключових принципів сучасної освіти. Створення умов для розвитку самостійності, ініціативності, критичного мислення та відповідальності за результати власного навчання.

Роль учителя у формуванні освітнього середовища, що сприяє партнерській взаємодії, розвитку ключових компетентностей учнів та реалізації ідей Концепції Нової української школи.

МОДУЛЬ 2. Сучасні освітні технології та інструменти навчання

Тема 2.1. Проблемне та проєктне навчання: сутність, особливості реалізації та планування навчального проєкту.

Проблемне та проєктне навчання як сучасні педагогічні технології, що сприяють розвитку самостійності, критичного мислення та творчого потенціалу учнів. Значення проблемного навчання у формулюванні навчальних завдань через пошук рішень реальних проблем.

Проєктне навчання як форма організації практичної діяльності учнів, що передбачає планування, реалізацію та презентацію навчальних проєктів.

Особливості реалізації та планування навчального проєкту: визначення мети, завдань, послідовності дій, використання міжпредметних зв'язків і формування ключових та предметних компетентностей учнів.

Тема 2.2. Кооперативне навчання: методи організації групової роботи, умови ефективної співпраці та оцінювання групової діяльності учнів.

Кооперативне навчання як педагогічна технологія, що сприяє розвитку соціальних навичок, взаємодії та відповідальності учнів за результати спільної діяльності. Значення групової роботи у формуванні комунікативних, колективних і критичних компетентностей.

Методи організації групової роботи: створення малих груп, розподіл ролей, координація діяльності та використання інтерактивних прийомів для активного залучення всіх учасників.

Умови ефективної співпраці та оцінювання: формування сприятливого навчального середовища, встановлення правил взаємодії, критеріїв оцінювання спільної діяльності та підтримка рефлексії учнів щодо результатів роботи.

Тема 2.3. Глибинне навчання як основа розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості учнів. Компетентнісно орієнтовані завдання і рефлексія навчальної діяльності.

Глибинне навчання як педагогічна стратегія, що сприяє формуванню критичного мислення, когнітивної гнучкості та здатності учнів застосовувати знання у різних контекстах. Значення глибинного навчання для розвитку аналітичних, творчих і рефлексивних умінь учнів.

Компетентнісно орієнтовані завдання як засіб формування ключових та предметних компетентностей, розвитку практичних навичок і здатності до самостійного розв'язання навчальних проблем.

Рефлексія навчальної діяльності як компонент глибинного навчання, що дозволяє учням усвідомлювати результати своєї роботи, коригувати підхід до навчання та підвищувати ефективність пізнавальної діяльності.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Планування фрагментів уроків з урахуванням компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів для розвитку ключових і наскрізних компетентностей учнів.
2. Створення практичних вправ та творчих завдань для учнів, що сприяють розвитку креативності, критичного мислення, комунікативних та соціальних навичок.
3. Розробка компетентнісно орієнтованих завдань та критеріїв оцінювання учнівських робіт з урахуванням практичного застосування знань, розвитку аналітичних і когнітивних умінь, а також самооцінювання та взаємооцінювання.
4. Використання цифрових інструментів, онлайн-ресурсів та інтерактивних платформ для реалізації STEM-підходу в різних форматах навчання (очно, дистанційно, змішано).
5. Планування вправ для розвитку емоційного сприйняття та музичної й візуальної чутливості учнів на уроках мистецтва.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Аналіз характеристик компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів та їх застосування в освітньому процесі.
2. Вивчення методик інтеграції STEM-підходу та міжпредметних зв'язків у навчальні завдання і проекти.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 972.

URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

2. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти».

URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1415-28.10.2025.pdf>

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08. 2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

Основна література

1. Компетентнісно орієнтоване навчання: сутність, форми і методи: навчальний посібник. [Електронне видання]/О.М. Горошкіна, В.І. Доротюк та ін. – К.: Педагогічна думка, 2022. – 221 с

URL: <https://padlet.com/drofyakn/padlet-gr35heldmu7zb5kb>

2. STEAM-освіта: від теорії до практики (методичний посібник) / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко., І. М. Шевченко – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. – 127 с.

URL: <https://padlet.com/drofyakn/padlet-gr35heldmu7zb5kb>

3. Методична робота в умовах кооперативного навчання. Освіта.ua.

URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1501/>

4. Посібник "Компетентності для життя: досвід європейських країн" / Лісовий, Д. В., Кравчук, О. М. — розгляд формування ключових компетентностей у різних країнах, адаптація цього досвіду для української системи освіти.

URL: <https://vseosvita.ua/library/kompetentnisnyi-pidkhd-v-suchasnii-osviti-867903.html>

5. Методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»: навч. метод. посібник (для змішаної форми навчання) / Людмила Аристова. – Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2022. – 213 с.

Додаткова література

1. Модельні навчальні програми «Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.

URL: https://osvita.ua/school/program/program-5-9/83197/#google_vignette

2. Все про компетентнісно орієнтоване завдання: як його створити?

URL: <https://osvitoria.media/experience/vse-pro-kompetentnisno-orientovane-zavdannya-yak-jogo-stvoryty/>

3. Гнучкість мислення: як допомогти дитині вчитися легше та адаптуватися до змін.

URL: <https://atschool.com.ua/hnuchkist-myslennya-u-dytyny/>

4. Як реалізувати STEAM-підхід на уроках мистецтва.

URL: <https://osvita.cv.ua/yak-realizuvaty-steam-pidhid-na-urokah-mystetstva/>